

A 2012. évi fizikai Nobel-díj

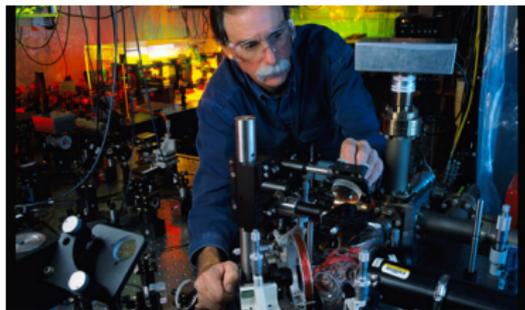
"for ground-breaking experimental methods that enable measuring and manipulation of individual quantum systems"

Serge Haroche

Ecole Normale Supérieure, Párizs

David Wineland

National Institute of Standards and Technology (NIST) and University of Colorado Boulder, USA

Kísérletezés mikroszkópikus objektumokkal

Erwin Schrödinger, 1952

“We never experiment with just one electron or atom or (small) molecule. In thought-experiments we sometimes assume that we do; this invariably entails ridiculous consequences...”.

Kísérletezés mikroszkópikus objektumokkal

Erwin Schrödinger, 1952

“We never experiment with just one electron or atom or (small) molecule. In thought-experiments we sometimes assume that we do; this invariably entails ridiculous consequences...”.

De most már igen!

Kísérletezés mikroszkópikus objektumokkal

Erwin Schrödinger, 1952

“We never experiment with just one electron or atom or (small) molecule. In thought-experiments we sometimes assume that we do; this invariably entails ridiculous consequences...”.

De most már igen!

Ioncsapda

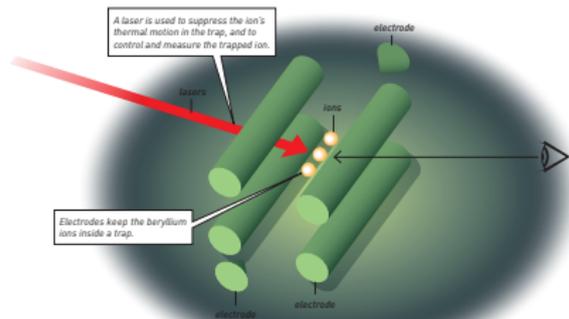

Figure 2. In David Wineland's laboratory in Boulder, Colorado, electrically charged atoms or ions are kept inside a trap by surrounding electric fields. One of the secrets behind Wineland's breakthrough is mastery of the art of using laser beams and creating laser pulses. A laser is used to put the ion in its lowest energy state and thus enabling the study of quantum phenomena with the trapped ion.

Rezonátor

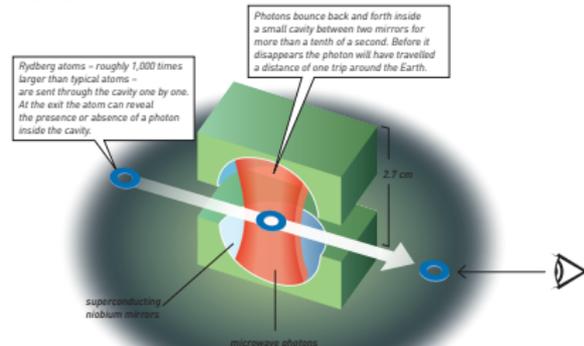
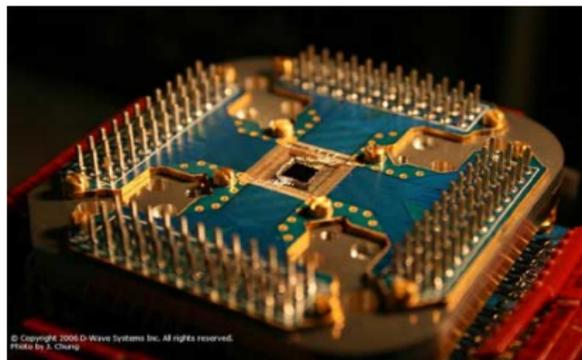

Figure 3. In the Serge Haroche laboratory in Paris, in vacuum and at a temperature of almost absolute zero, the microwave photons bounce back and forth inside a small cavity between two mirrors. The mirrors are so reflective that a single photon stays for more than a tenth of a second before it is lost. During its long life time, many quantum manipulations can be performed with the trapped photon without destroying it.

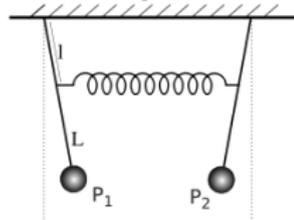
Mire jó ez?

- ▶ Kvantumelmélet fundamentális igazolása közvetlen megfigyelésekkel
- ▶ Hosszú ideig kontrollált rendszerek kvantummechanikája: új kérdések, új fizika
- ▶ 1 darab kezelhető rendszer $\Rightarrow$ 2 db, 3 db, sok darab $\Rightarrow$ „gép”
- ▶ Kvantumszámítógép és kvantumszimulátor

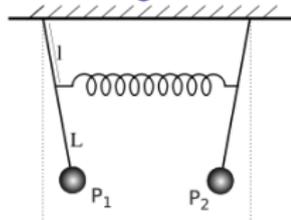
A lényeges objektum

Csatolt inga

A lényeges objektum

Csatolt inga

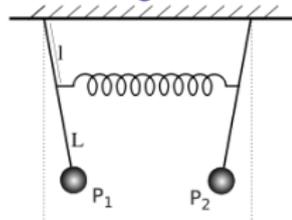

Kvantum realizáció

	P1	P2
ioncsapda	ion helye	elektronfelhő rezgése
rezonátor	foton	elektronfelhő rezgése

A lényeges objektum

Csatolt inga

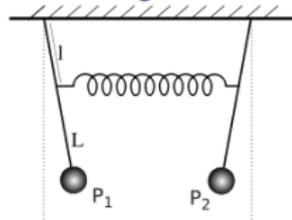
Kvantum realizáció

	P1	P2
ioncsapda	ion helye	elektronfelhő rezgése
rezonátor	foton	elektronfelhő rezgése

Tulajdonságok

A lényeges objektum

Csatolt inga

Kvantum realizáció

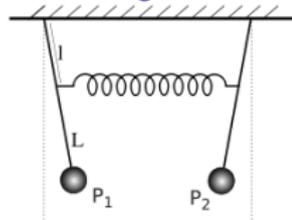
	P1	P2
ioncsapda	ion helye	elektronfelhő rezgése
rezonátor	foton	elektronfelhő rezgése

Tulajdonságok

- ▶ környezettől szigetelt

A lényeges objektum

Csatolt inga

Kvantum realizáció

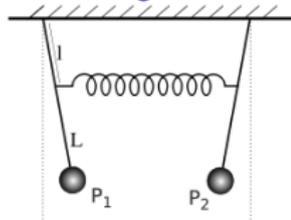
	P1	P2
ioncsapda	ion helye	elektronfelhő rezgése
rezonátor	foton	elektronfelhő rezgése

Tulajdonságok

- ▶ környezettől szigetelt
- ▶ kölcsönható

A lényeges objektum

Csatolt inga

Kvantum realizáció

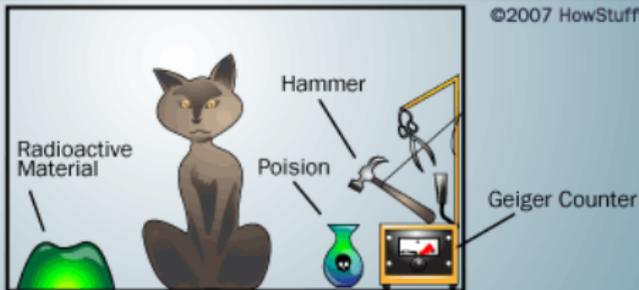
	P1	P2
ioncsapda	ion helye	elektronfelhő rezgése
rezonátor	foton	elektronfelhő rezgése

Tulajdonságok

- ▶ környezettől szigetelt
- ▶ kölcsönható
- ▶ kontrollált

Schrödinger's Cat

©2007 HowStuffWorks

According to the Copenhagen interpretation, the cat is both alive and dead. It exists in a state of "superposition."

